

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd en Familie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voortgangsbrief Justitiële Jeugd Juli 2026

Datum

Onze referentie

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Op 23 april 2026 vond het commissiedebat Justitiële Jeugd plaats. Tijdens dit debat is toegezegd voor de zomer de Kamer te informeren betreffende een aantal onderwerpen, te weten: strafmaat, Toepassing van adolescentenstrafrecht bij 16- en 17-jarigen en bodyscanners.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de bijgevoegde concept voortgangsbrief Justitiële Jeugd.

3. Kernpunten

In de voortgangsbrief Justitiële Jeugd komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Verhogen strafmaat voor jeugdigen en adolescenten
2. Toepassing van adolescentenstrafrecht bij 16- en 17-jarigen
3. Bodyscanners

4. Toelichting

Hieronder is uitsluitend een inhoudelijke toelichting opgenomen bij de onderwerpen die om nadere duiding vragen; zie verder de bijgevoegde Verzamelbrief Justitiële jeugd.

4.1 Verhogen strafmaat voor jeugdigen en adolescenten

Korte geschiedenis

Zoals toegezegd in de voortgangsbrief Justitiële Jeugd van 17 april jl. en in het commissiedebat Justitiële Jeugd van 23 april jl. zal u voor de zomer de Kamer informeren over uw standpunt rondom de strafmaat voor jeugdigen en adolescenten. Deze toezegging vloeit voort uit eerder gestarte impactanalyse betreffende dit onderwerp, waarvan de resultaten ten tijde van het debat nog niet bekend waren.

Deze impactanalyse is in januari 2026 gestart vanuit een eerder voornemen uit het regeerprogramma van het vorige kabinet. Hier werd beoogd de maximale straffen voor 14- en 15- jarigen te verhogen, maar is geadviseerd om niet één

specifieke leeftijdscategorie los te trekken uit het geheel. Dit zou leiden tot een (onwenselijke) breuk in de wetssystematiek.

Daarnaast heeft voormalig Minister voor Rechtsbescherming op 27 maart 2023 toegezegd te zullen bezien of de strafmaat voor jongvolwassenen verhoogd dient te worden. Hij wilde dit doen aan de hand van de uitkomsten van twee onderzoeken, namelijk een onderzoek naar de toepassing van het adolescentenstrafrecht en een doelgroeponderzoek naar de kenmerken van jongeren en jongvolwassenen die in de JJI's verblijven. Op 25 maart jl. is het laatste rapport gepubliceerd.

Deze twee trajecten maken dat hiermee het gehele stelsel in samenhang kan worden bezien en, na afronding van de impactanalyse, een integraal standpunt rondom de eventuele verhoging van de straffen kan worden ingenomen. Zoals toegezegd wordt de Kamer hierover voor deze zomer middels bijgevoegde brief geïnformeerd.

Advies

Ambtelijk is geadviseerd de straffen voor zowel jeugdigen als jongvolwassenen niet te verhogen. Dit advies is gebaseerd op onafhankelijk onderzoek en het rapport betreffende de uitvoeringsconsequenties.

De redenen die hiervoor ten grondslag liggen, zijn opgesomd in bijgevoegde brief.

4.1. Politieke context

Verhoging strafmaat

In 2019 is door de een drietal ouders een petitie ingediend omdat hun kinderen door een misdrijf om het leven zijn gekomen (te weten moord en/of doodslag). De plegers van deze misdrijven waren leeftijdsgenoten.

Zij riepen uw ambtsvoorganger Dekker op de maximale straffen voor minderjarigen te verhogen. Deze oproep heeft geleid tot diverse onderzoeken.¹ Het laatste onderzoek, het doelgroepenonderzoek Justitiële Jeugdinstellingen, is op 25 maart jl. gepubliceerd.

In het regeerprogramma van het vorige kabinet stond het voornemen opgenomen de maximale straffen te verhogen voor 14- en 15-jarigen. Geadviseerd werd om bij strafmaatverhogingen in het jeugdstrafrecht het stelsel in zijn geheel te bezien en niet losse leeftijdsgroepen separaat te behandelen. In dat kader is in de verzamelbrief van 16 januari 2026 toegezegd het beoogde voorstel breder te bezien en is een impactanalyse aangekondigd waarvan de resultaten voor de zomer met de Kamer worden gedeeld.

In de partijprogramma's van de verkiezingen van 2025 en in het huidige coalitieakkoord staat niets opgenomen over de wens om de maximale straffen te verhogen voor jeugdigen. Wel heeft het lid Bikkers (VVD) een motie ingediend tijdens het tweeminutendebat van 27 mei jl. waarin hij de regering verzoekt (met behoud van het pedagogisch karakter van het jeugdstrafrecht) de maximale strafduur van jeugddetentie bij zeer ernstige gewelds- en zedenmisdrijven in lijn

¹ De strafmaat voor jeugdige daders van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven in internationaal perspectief, WODC, 30 december 2020

Strafmaat en strafdoelen in ernstige jeugd en-adolescentenstrafzaken, WODC, 1 juli 2022

Toepassing van het adolescentenstrafrecht, WODC, 22 april 2024

het doelgroep onderzoek Justitiële Jeugdinstellingen, WODC, 25 maart 2026

te brengen met omliggende landen. Deze motie is aangehouden in verband met deze brief.²

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd en Familie

Datum

Onze referentie

Bodyscanner

In het debat Justitiële Jeugd van 24 april jl. en het daarop volgende tweeminutendebat op 27 mei jl. is toegezegd de Kamer te informeren over het mogelijke gebruik van de bodyscanner in de Justitiële Jeugdinrichting (JJI) en de Kleinschalige Voorzieningen Justitiële Jeugd (KVJJ) als alternatief voor visitatie. In de brief wordt ingegaan op het onderzoek naar de inzet van de bodyscanner en wat op dit moment precies nog nodig is om bodyscanners in te zetten in de JJI's ter vervanging van visitatie en welke eventuele bezwaren daar nog aan vastzitten.

4.2. Financiële overwegingen

In de brief is aangekondigd de strafmaat niet te verhogen. Dit maakt dat er geen financiële consequenties verbonden zijn aan dit beleidsvoornemen. Deze consequenties zijn echter wel inzichtelijk gemaakt in een scenarioanalyse uitvoeringsconsequenties betreffende de verhoging van de strafmaat voor jeugdigen. De hoge structurele kosten voor het verhogen van de strafmaxima is tevens een van de overwegingen hiertoe niet over te gaan. Indien zou worden besloten wel over te gaan tot het verhogen van de strafmaxima, dan zouden de kosten liggen tussen de 11 en 136 miljoen euro structureel per jaar. De hoogte van dit bedrag zal afhangen van het gekozen scenario. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er vooralsnog geen dekking hiervoor is.

4.5. Krachtenveld

Afgestemd met DJI.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

² Kamerstukken II, 2025-2026, 24587, nr. 1125